

Sportvisserij
Nederland

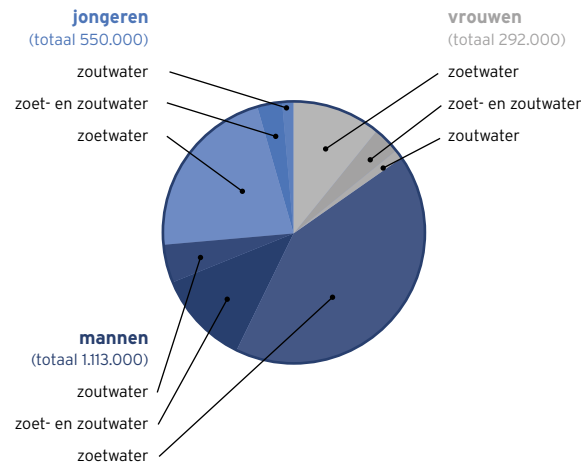
Vissen natuurlijk!

1 De ultieme beleving van het water

“Wat ga je van het weekend doen? Vissen natuurlijk!” Een voor de hand liggend antwoord, want Nederland is een waterrijk land met ongekeerde sportvisserij-mogelijkheden. De goede waterkwaliteit en het werken aan herstel van de leefomgeving van vissen zorgen voor een gezonde en gevarieerde visstand. Deze omstandigheden hebben er zeker toe bijgedragen dat de sportvisserij is uitgegroeid tot een van de meest beoefende vormen van openluchtrecreatie. Overigens is een aantrekkelijke visstand niet de enige reden dat bijna 2 miljoen mannen, vrouwen en kinderen zo graag vissen. De beleving van het water, de behoefte aan spanning en ontspanning in de vrije natuur vormen waarschijnlijk net zulke belangrijke drijfveren om voor dag en dauw naar de waterkant te gaan.

Citaat sportvisser: “Van de huisarts moest ik maar eens gaan vissen. Een beter advies moet ik nog krijgen”

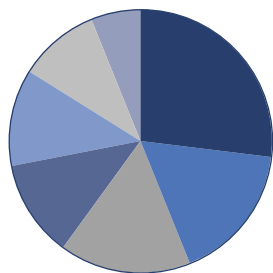

Sportvissen een volkssport

Uit recent onderzoek blijkt dat sportvisserij een van de meest beoefende buitenactiviteiten is. Opvallend is dat de sportvisserij de laatste jaren een gestage groei doormaakt. Het ontspannen in de natuur en de spanning van het vangen van een (grote) vis vormen nog steeds een succesvolle formule die de concurrentie van computerspelletjes, TV en sportactiviteiten blijkbaar moeiteloos aankan.

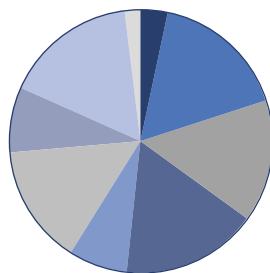
Een belangrijk kenmerk van de sportvisserij -en dat vormt ook haar kracht- is dat het dwars door alle lagen van de bevolking heen gaat. Sportvissen is een echte volkssport beoefend door jong & oud, arm & rijk, allochtoon & autochtoon. Opvallend is de grote én groeiende belangstelling van de jeugd voor het sportvissen. In 2004 waren er ruim 500.000 sportvissers jonger dan 15 jaar!

Visparticipatie zoete en zoute sportvisserij

Uitgaven sportvisser zoetwater

voer en kunstaas	€ 142 miljoen
niet duurz. hengelmateriaal	€ 90 miljoen
duurz. hengelmateriaal	€ 84 miljoen
reiskosten	€ 63 miljoen
eten en drinken	€ 63 miljoen
gebruik boot	€ 53 miljoen
overig	€ 32 miljoen

Uitgaven sportvisser zoutwater

aas	€ 4 miljoen
kunstaas	€ 21 miljoen
duurzaam hengelmateriaal	€ 19 miljoen
niet duurzaam hengelmateriaal	€ 21 miljoen
opstapschepen	€ 9 miljoen
reiskosten	€ 19 miljoen
kosten kleine bootjes	€ 10 miljoen
verblijfskosten	€ 21 miljoen
literatuur	€ 2 miljoen

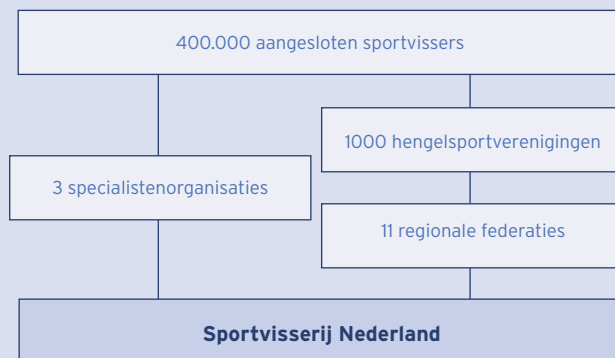
Een belangrijke gebruiker van het water

In nagenoeg elk water in ons land wordt gevist. Zoet of zout, de sportvisserij vormt de grootste groep waterrecreanten. Sportvisserij is niet alleen een veelbeoefende vorm van recreatie; met een totale omzet van bijna 700 miljoen euro per jaar is het ook een belangrijke economische activiteit. Tientallen groothandels, honderden hengelsportzaken, maar ook diverse bootverhuurbedrijven, reisbureaus en verblijfsaccommodaties zijn geheel of gedeeltelijk afhankelijk van de hengelsport.

2 Sportvisserij Nederland: een unieke organisatie!

Structuur Sportvisserij Nederland

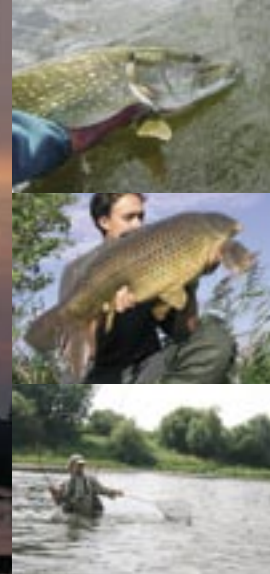

Eén organisatie voor sportvissers

De landelijke vereniging Sportvisserij Nederland is het resultaat van een fusie tussen de NVVS, de Nederlandse Vereniging Van Sportvissersfederaties en de OVB, de Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij. De NVVS heeft gedurende 25 jaar als private organisatie de belangen van de Nederlandse sportvisserij behartigd. De OVB heeft als publiekrechtelijke organisatie ruim 54 jaar op het gebied van zoetwatervisserij en visstandbeheer gefunctioneerd. Door de samenbundeling van expertise, betrokkenheid, enthousiasme en een uitgebreid netwerk van relaties op het gebied van visserij-, natuur- en waterbeheer is één krachtige organisatie ontstaan. Een organisatie met 'Verstand van vissen'.

Nationaal en internationaal actief

Sportvisserij Nederland heeft als belangrijkste uitdaging het realiseren van optimale mogelijkheden voor de uitoefening van de sportvisserij. Aangezien vis en water onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, staat het samenwerken met andere bij het water betrokken partijen in het werk van Sportvisserij Nederland centraal. Afhankelijk van het onderwerp wordt op nationaal en internationaal niveau samengewerkt met overheden, onderzoeksinstituten, bedrijfsleven, natuur- en recreatieorganisaties. Daarnaast vormt 'Brussel' een steeds belangrijker aandachtsveld. Zo maakt Sportvisserij Nederland deel uit van de European Anglers Alliance, een Europese hengelsportorganisatie die opkomt voor de belangen van de ruim 20 miljoen sportvissers die Europa kent.

De regio als ruggengraat

De 11 regionale hengelsportfederaties vormen de ruggengraat van Sportvisserij Nederland. Deze federaties overkoepelen nagenoeg alle hengelsportverenigingen die Nederland kent. Regionale behartiging van de sportvisserijbelangen en het ondersteunen van de aangesloten hengelsportverenigingen zijn het belangrijkste werkterrein. Daarnaast hebben veel federaties een verantwoordelijkheid voor het visserijbeheer van de grote wateren binnen de regio. Niet te vergeten vormt de federatie, via de hengelsportvereniging, het communicatiekanaal van de sportvisser aan de waterkant richting Sportvisserij Nederland.

Vissen doe je bij een hengelsportvereniging

De bijna 1000 hengelsportverenigingen die Nederland kent, zijn de basis van Sportvisserij Nederland. Deze verenigingen huren visrechten van het water in de eigen omgeving en geven hun leden een vergunning om in dat water te vissen. Zij bewaken de kwaliteit van het viswater, onderzoeken de visstand en zorgen er in samenwerking met betrokken instanties voor dat het water geschikt is voor vis en dat de oevers toegankelijk zijn. Verder organiseren de hengelsportverenigingen diverse activiteiten voor sportvissers.

Ruimte voor specialisten

Kenmerkend voor de moderne sportvisserij is een specialisatie in verschillende hengelsportdisciplines. Dé sportvisser verandert steeds vaker in karpervisser, wedstrijdvisser, snoekvisser, snoekbaarsvisser of zeevisser. Opvallend van deze groep specialisten is de grote betrokkenheid bij de sportvisserij, een betrokkenheid die verder gaat dan het vissen zelf. Specialistenorganisaties kunnen worden beschouwd als de 'avant garde' van de sportvisserij. De drie grootste specialistenorganisaties, de Karperstudiegroep Nederland, de Vereniging Nederlandse Vliegvisserij en de Snoekstudiegroep Nederland-België, zijn lid van Sportvisserij Nederland.

Toegankelijk en betaalbaar viswater

Dankzij de hoge organisatiegraad van de sportvisserij in Nederland is het recreatief vissen een betaalbare vrijetijdsbesteding voor iedereen. Het aanschaffen van een sportvisakte en het lidmaatschap van een bij de NVVS aangesloten hengelsportvereniging maakten het al mogelijk om in 80 % van het Nederlandse oppervlaktewater te vissen. Het verder verbeteren van de toegankelijkheid van viswateren en het vereenvoudigen van het vergunningstelsel staan hoog op de agenda van Sportvisserij Nederland. De invoering van de VISpas in 2007, het document dat Sportvisakte en Grote Vergunning heeft verenigd, betekent dat sportvissers met één document tegen een alleszins redelijk bedrag in zeer veel water hun hobby kunnen uitoefenen.

Een aantrekkelijke visstand

Hoewel de beleving van het water een belangrijk motief voor sportvissers vormt om naar de waterkant te gaan, is en blijft de visstand een noodzakelijke 'grondstof' voor de sportvisserij. Zonder vis wordt er niet gevestigd, terwijl de aanwezigheid van vis juist een stimulans vormt om naar de waterkant te gaan: weer of geen weer! Het streven naar een gezonde, natuurlijke en voor sportvissers aantrekkelijke visstand is dan ook een van de belangrijkste uitdagingen voor Sportvisserij Nederland.

Citaat sportvisser "In Schotland was ik voor een dagje zalmvissen 250 euro kwijt. Een hoop geld, zeker omdat ik die dag niets ving. In Nederland betaal ik voor een jaar 40 euro en daarvoor kan ik op bijna alle wateren op alle vissoorten vissen. Nee, ik blijf tegenwoordig liever thuis"

3 Werken met vrijwilligers

Ruim 20.000 vrijwilligers

Sportvisserij Nederland steunt als professionele organisatie op een uitgebreid vrijwilligerskader. Duizenden vrijwilligers staan in de regio en op locatie klaar om het viswater, de visstand en de sportvisserijmogelijkheden nog verder te verbeteren. Naar schatting 20.000 mannen en vrouwen zetten zich actief in voor de hengelsport. Meer dan 8.000 mensen hebben inmiddels een gedegen opleiding op het gebied van visstandbeheer of andere activiteiten gevolgd. De betrokkenheid van vrijwilligers bij het visstandbeheer is uniek in Nederland. Er is geen enkele groep in onze maatschappij die zich met zoveel enthousiasme en energie inzet voor een goede visstand in een ecologisch gezond water!

Een fijnmazig netwerk

Al die duizenden vrijwilligers vormen samen fijnmazige netwerken, die op het gebied van het verenigingswerk, belangenbehartiging, controle, jeugdbegeleiding en visstandbeheer actief zijn. Belangrijke knooppunten voor deze netwerken zijn de hengelsportfederaties, VBC's en regionale controle instanties.

4 Betrokken bij water, natuur en vis

Citaat sportvisser: “Natuurlijk vang ik graag een mooie winde, maar als vogelaar betekent het zien van een voorbij vliegende ijsvogel ook een geslaagde visdag”

Meer dan vis alleen

Sport vissers voelen zich sterk betrokken bij de natuur in en rondom het water. Sportvisserij Nederland streeft naar een gezond watermilieu, een goede waterkwaliteit en optimale leefomstandigheden voor vissen. Het werkveld van Sportvisserij Nederland is echter veel breder dan de vis alleen. De beleving van natuur, landschap, rust en ruimte blijkt voor sportvissers net zo belangrijk als de aanwezigheid van een gevarieerde, aantrekkelijke visstand. Door actief bij te dragen aan het water- en natuurbeleid, door open te staan voor andere meningen, maar ook door voortdurend kritisch naar haar eigen handelen te kijken, laat Sportvisserij Nederland zien dat zij midden in de maatschappij staat.

Terugzetten of meenemen?

Het merendeel (85%) van de sportvissers op het binnenwater zet de vis levend en onbeschadigd terug. Als motieven voor het terugzetten van vis kunnen worden genoemd: sportiviteit, respect voor de vis, behoud van de visstand en het opnieuw willen vangen van de vis. Toch is er niets mis met het zo nu en dan meenemen van een visje voor eigen consumptie. Van belang is daarbij wel dat de voor consumptie bestemde vis op een snelle en correcte wijze wordt gedood.

Citaat sportvisser: "Zo nu en dan neem ik wel eens een snoekbaars mee, dat geeft me het gevoel van deel uitmaken van de natuur, zorgen voor je eigen voedsel"

Verantwoord omgaan met vis

De maatschappelijke aandacht voor het welzijn van dieren is de afgelopen decennia sterk toegenomen. Voor de sportvisserij geldt dat er met levende dieren wordt omgegaan. Het vangen van vissen - ongeacht of ze levend worden teruggezet of voor consumptie mee worden genomen - dient met respect en zorg te gebeuren. Een dergelijk bewustzijn is breed binnen de sportvisserij aanwezig en hier wordt ook naar gehandeld. Sportvisserij Nederland streeft naar een breed draagvlak voor de hengelsport in al zijn facetten, dus ook wat betreft dierenwelzijn. Uitbreiding van kennis over dit onderwerp, een goede voorlichting over het welzijn van vis, maar ook het kritisch kijken naar de sportvisserijmethoden en de meest voorkomende handelingen met vis behoren tot de verantwoordelijkheid van Sportvisserij Nederland.

Citaat moeder: "Mijn zoontje heeft leren vissen bij de hengelsportvereniging uit het dorp. Hij weet nu hoe hij een vis moet onthaken. Opvallend is ook hoeveel hij ineens weet van de natuur in en aan het water"

Jeugdprojecten

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Dat geldt zeker ook voor de sportvisserij. Reden dat Sportvisserij Nederland veel aandacht besteedt aan de jeugd. Zo worden er jaarlijks meerdere cursussen voor jeugdbegeleiders georganiseerd. Een bijzonder jeugdproject is Punt Uit, een lesprogramma voor kinderen van basisscholen waarbij ervaren gastdocenten de jeugd op een actieve manier kennis laten maken met de sportvisserij en de wereld onder water. De belangstelling voor Punt Uit is groot. Al ruim 700 basisscholen hebben zich voor dit programma ingeschreven.

Vissen is cool!

Vissen is een spannende, leuke activiteit voor jong en oud. Die boodschap vormt de rode draad door de verschillende Tv-programma's die in opdracht van Sportvisserij Nederland worden geproduceerd. Programma's als "VIS-TV", "Vissen is Cool" en "Vis & Vang" worden wekelijks door honderdduizenden mensen bekeken.

Een veelzijdige organisatie

Een greep uit de producten en diensten die Sportvisserij Nederland levert:

- Algemene kennis en expertise (visserij, vis, beleid, wet- en regelgeving, etc.)
- Uitgifte visdocumenten
- Ondersteuning handhaving
- Literatuuronderzoek
- Juridische advisering, inclusief mediation
- Visrechtenbeheer (GIS)
- Subsidiebemiddeling/begeleiding (incl. sponsoring)
- Diverse databanken (Visrechten, Vismigratie, etc.)
- Uitgebreid cursusprogramma
- Visstandonderzoeken
- Opstellen en medeuitvoeren van visstandbeheerplannen
- Ondersteuning VBC-werk
- Meldpunt vissterfte
- Organisatie (inter)nationale wedstrijden
- Specifieke software (hengelvangstregistratie, controle, etc.)

5 Verstand van vissen

Hoogwaardige producten en diensten

Sportvisserij Nederland heeft de nodige deskundigheid op het gebied van de visserijbiologie, aquatische ecologie en praktijkgericht visstandbeheer in huis. Vakspecialisten en veldmedewerkers met jarenlange ervaring staan de hengelsportverenigingen terzijde. Deze hoogwaardige producten en diensten stelt Sportvisserij Nederland overigens ook graag ter beschikking aan belanghebbenden buiten de visserijsector. Een gezonde visstand in een gezond water is immers in ieders belang.

Het Vissennetwerk

Het Vissennetwerk is een netwerk van personen die informatie, kennis en ideeën willen uitwisselen, zowel vanuit een wetenschappelijke als praktische invalshoek, gericht op vissen, visserij en de omgeving van de vissen in het gebied van de zoete en brakke binnenwateren van Nederland en Vlaanderen. In totaal houden in Nederland en Vlaanderen meer dan 400 mensen zich voor hun beroep bezig met vis. Thema's waar het Vissennetwerk zich op richt zijn bijvoorbeeld vismigratie, beleid en wetgeving, inrichting water, monitoring, etc. Het Vissennetwerk wordt door Sportvisserij Nederland gefaciliteerd.

Citaat waterbeheerder: “Dankzij jullie deskundige bijdrage en de hulp van vrijwilligers zijn we in staat de werking van vistrappen in ons gebied op een gedegen wijze te onderzoeken”

Verstand van vissen

Een goed beheer van de visstand valt of staat met de kennis van de in het water aanwezige visstand. Vragen als “wat voor vissoorten zwemmen er in mijn water?” en “hoe staat het met de groei of de conditie van de vis?” kunnen alleen worden beantwoord wanneer er betrouwbare informatie over die visstand voorhanden is. Het vakkundig bemonsteren én beoordelen van de visstand vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het visstandbeheer. Sportvisserij Nederland beschikt over gespecialiseerde teams die, meestal in samenwerking met lokale beroepsvissers, uitgebreide visserijkundige onderzoeken kunnen uitvoeren.

Kennis delen

Sportvisserij Nederland heeft in alle opzichten Verstand van Vissen. En die kennis deelt zij graag met zowel haar eigen achterban als met andere partners. Kennis die wordt gedeeld via de eigen media (bladen, brochures, websites), symposia, workshops en cursussen.

Actief op het World Wide Web

Sportvisserij Nederland maakt onder meer de onderstaande sites en databases (mede) mogelijk:

- www.sportvisserij nederland.nl (Homepage)
- www.zal mplatform.nl (Site over herstelprogramma's voor de zalm)
- www.vissenschool.nl (Populair geschreven informatie over visserijbiologie)
- www.piscaria.nl (Database bemonsteringgegevens visstand)
- www.visrechten.nl (Informatie over ligging visrechten)
- www.vismigratie.nl (Alles over vistrappen en vismigratie)
- www.vissennetwerk.nl (Officiële site van het Vissennetwerk)
- <http://vangsten-db.izyx.nl> (Meldpunt bijzondere vangsten)

Metten is weten

Een bijzondere manier van het onderzoeken van de visstand is via hengeltangregistratie, afgekort HVR. Door het op gestandaardiseerde wijze registreren van met de hengel gevangen vis kan een schat aan informatie boven water worden gehaald. Vooral veranderingen in de visstand en de aanwezigheid van bijzondere soorten kunnen uitstekend met behulp van HVR worden aangetoond. HVR is een goede aanvulling op professionele visserijkundige onderzoeken.

Verzamelen en beheren

Sportvisserij Nederland beheert de databank Piscaria. Deze databank die is ontwikkeld in samenwerking met de STOWA en Witteveen + Bos, bevat alle gegevens van visserijkundige onderzoeken die door waterbeheerders en visserijorganisaties worden uitgevoerd. De gegevens uit deze databank kunnen vrij worden gebruikt door belanghebbenden.

6 Partnership als uitdaging

De sportvisserij als natuurlijke partner in het waterbeheer

Het beheer van het water, de leefomgeving van vissen, valt onder de verantwoordelijkheid van de waterbeheerder. Een goede samenwerking tussen waterbeheerders, sportvisserij en beroepsvisserij is dan ook van groot belang. Niet alleen als voorwaarde voor een gezonde visstand, maar ook als basis voor breed gedragen water- en visstandbeheer. Het belangrijkste uitgangspunt van die samenwerking is het gemeenschappelijke belang: de visstand!

Een belangrijke vorm van waterrecreatie

Sportvisserij is een vorm van waterrecreatie, net als zeilen, roeien, kanoën, duiken, schaatsen en zwemmen. Gezamenlijke belangen zijn er meer dan genoeg, denk maar eens aan de toegankelijkheid van het water en de waterkwaliteit. Het is dan ook niet meer dan logisch dat belangenorganisaties op het gebied van waterrecreatie steeds nauwer gaan samenwerken. Schoon gezond water en een optimale toegankelijkheid van dat water zijn immers een gemeenschappelijk belang.

Samenwerken in visstandbeheercommissies

Zowel sport- als beroepsvisserij zijn vanuit het binnenvisserijbeleid verplicht samen te werken in visstandbeheercommissies, in de praktijk meestal afgekort als VBC's. Ook voor waterbeheerders vormt de VBC hét overlegorgaan voor een eenduidig en verantwoord beheer van visstand en visserij. Sportvisserij Nederland streeft dan ook naar breed gedragen en goed functionerende VBC's in het hele land. Samenwerken maakt het mogelijk om elkaar te leren kennen, begrip te krijgen voor elkaars werelden en op basis van dat begrip te werken aan een betere visstand en een door allen geaccepteerde visserij.

Regionale sportvisserijorganisaties

Noordwest en Midden Nederland:

Inter Provinciale Organisatie Sportvisserij (POS)
Hoorne 9, 1911 BD Uitgeest, Telefoon (0251) 318882
www.pos-sportvisserij.nl, info@pos-sportvisserij.nl

Gelderland:

Sportvisserij Belang Gelderland (SBG)
Bakenhofweg 4, 6833 HD Arnhem, Telefoon (026) 3212045
sbg.sportvisserij@12move.nl

Zuidwest Nederland:

Federatie van hengelsportverenigingen Zuidwest Nederland
Valeriaan 24, 5331 DA Kerkdriel, Telefoon (0418) 639234
www.sportvisserijbelangen.nl, info@sportvisserijbelangen.nl

Groningen en Drenthe:

Hengelsportfederatie Groningen Drenthe
Transportweg 13, 9485 WN Tynaarlo, Telefoon (0594) 513754
www.vissen.nl, hsfgron-dren@vissen.nl

Friesland:

Hengelsportfederatie Fryslân
Biensma 27, 9001 XZ Grou, Telefoon (0566) 624455
www.visseninfriesland.nl, ffvs@visseninfriesland.nl

Oost-Nederland:

Hengelsportfederatie Oost-Nederland
L.J.Costerstraat 27a, 8141 GN Heino, Telefoon (0572) 363370
www.hsfn.ciscon.nl, hsfn@cistron.nl

Limburg

Hengelsportfederatie Limburg
Noordhoven 19A, 6042 NW Roermond, Telefoon (0475) 350053
www.hengelsportfederatielimburg.nl
hengelsportfederatie.limburg@planet.nl

Colofon

Fotografie: Jan van Arkel (Foto Natura), Rudy van Duijnhoven, Oscar Flos, Jan Kamman, Marco Kraal, Marijn Smulders, Edwin Sterckel, Koen Suyk (ANP), Onno Terlouw, Ard Verheijen, Jan Willem Wijnstroom

Vormgeving: Admore, Amsterdam

Tekst: Sportvisserij Nederland

Drukwerk: Hoonte Bosch & Keuning, Utrecht

Sportvisserij Nederland

Postbus 162

3720 AD Bilthoven

telefoon (030) 6058400

www.sportvisserij nederland.nl

Verstand van vissen!